

Vråvej 16. Fællesskov

Den først kendte ejer af ejendommen Fællesskov, som er en udstykning fra Sødal beliggende nord for Sødal Skov og vest for Rødsø, er husmand Niels Pedersen og hans hustru Ane Malene (Magdalene) Jensdatter. Niels Pedersen er født ca.1783, og Ane er født ca. 1790. De blev gift i Rødding kirke den 23.11.1821, og det fremgår af kirkebogen, at Niels Pedersen kom fra Hauris og Ane Malene kom fra Rødding.

De fik 4 børn:

1822: Peder Nielsen, død december 1824.

24.11.1823: Jens Nielsen.

3.1.1825: Kirsten Nielsdatter.

23.3.1929: Peder Nielsen.

Jf. Folketællingerne i 1834 og 1840 boede de i Rødding, men ved senere folketællinger var adressen Fællesskov.

Med købekontrakt af 22.6.1845 solgte proprietær J.J.Bjerregaard, Sødal, denne ejendom på Sødal mark til Niels Pedersen, som skrev købekontrakten under med ført pen. Han havde i øvrigt haft ejendommen i leje ifølge kontrakt dateret den 31.12.1839.

Det fremgår af købekontrakten, at ejendommen overdrages med „påstående bygninger”. Det vides ikke, hvem der har opført disse bygninger.

Niels Pedersen forpligtede sig til et vist tilsyn med skoven, og hvis han gjorde det „troe og påpassende” ville ejeren af Sødal så længe tilsynet varede, være ham til tjeneste med årlig anvisning af kæppe og binderis til eget forbrug.

Det var tilladt Niels Pedersen at benytte vejen, som gik gennem Kolbesleddet og Vestskoven hen til Sødal, dog kun under den betingelse, at leddet holdes lukket og „at ingen ufred eller uorden foranlediges ved gennemkørselen i skoven på træer eller skovvækster, da i dette fald farten forbydes”.

Af skødet fremgår det, at handelen omfattede matr. nr. 1Ab, Sødal Hgd. med tilliggende kjær, skattemæssigt ansat til 7 skæpper og 2 album samt en kjærlod i Rødsøkjæret, med matr. nr. 11, Sødal Hgd., skattemæssigt ansat til 2 ¼ album.

Matr. nr. 1Ab fortæller, at der er tale om den første udstykning fra selve hovedgården Sødals markjorder med hovedmatrikelnummer 1Aa efter den nye matrikel i 1844.

Prisen for den købte ejendom var 675 rigsbankdaler sølv.

Endvidere fremgår det af skødet, at jagtretten på den solgte ejendom overgår til køber, og fiskeriet i Rødsø overgår til køber i forening med sælger.

Skødet er underskrevet den 8.5.1846.

Fællesskov blev med skøde tinglæst den 24.4.1856 solgt til sønnen Jens Nielsen, og Niels Pedersen og Ane kom på aftægt på Fællesskov.

Niels Pedersen døde den 4.8.1863, og Ane døde den 3.10.1865.

Jens Nielsen.

Jens Nielsen blev den 20.6.1857 i Pederstrup kirke gift med Johanne Marie Jensen, født den 14.6.1828 som datter af gårdmand Jens Nielsen og hustru Kristine Christensdatter, Pederstrup. Jens og Johanne fik børnene:

5.6.1858: Niels Christian Nielsen.

17.3.1865: Jens Christian Nielsen, kaldet Peiter.

Jens Nielsen døde af kræft den 3.4.1878, og Johanne døde den 15.4.1915.

Niels Christian Nielsen.

Den 8.12.1889 solgte Johanne Marie Jensen med henvisning til skifterettens tilladelse til, at hun måtte hensidde i uskiftet bo, Vråvej 16 til sønnen Niels Christian Nielsen. Ejendommens matrikelnumre var uændret 1ab, Sødal Hgd. og 1l, Sødal Hgd..

Salget omfattede også de eksisterende bygninger med nagelfast tilbehør, herunder komfur, kakkelovn, grubekedel, avl, afgrøder, gødning, besætning og inventar samt alt rette tilliggende og tilhørende.

Prisen var en aftægtskontrakt til en kapitaliseret værdi på 1.500 kr. samt en panteobligation på 2.000 kr. til broderen Jens Christian Nielsen.

Ejendommens værdi i handel og vandel vurderedes til 5.800 kr., heraf 800 kr. for besætning og løsøre. Omkostningerne ved handelens berigtigelse skulle betales af køber.

Skødet blev tinglyst den 17.12.1889.

Samtidig med skødet blev der tinglyst en omfattende aftægtskontrakt til Niels Christian Nielsens moder. Kontrakten var gældende både for Niels Christian Nielsen og eventuelle efterfølgende ejere af Fællesskov.

Kontrakten fastlagde med hensyn til bolig, at der skulle indrettes en bekvem aftægtslejlighed i de 3 fag af stuehusets vestre ende bestående af stue, køkken og spisekammer, og lejligheden skulle forsynes med fornødne vinduer, døre, loft samt brændselsrum, og der skulle lægges bræddegulv i stuen.

Når Johanne flyttede ind i lejligheden, havde hun ret til at udtage det af stedets bohøve, som hun måtte ønske til brug i lejligheden.

Hvis ejendommen skiftede ejer skulle loftsrummet over aftægtslejligheden adskilles fra det øvrige loftsrum, og der skulle laves en opgang med trappe eller stige fra køkkenet.

Lejlighedens vedligehold både ude og inde påhvilede stedets ejer.

Johanne skulle årligt have leveret følgende gode og sunde varer:

- 3 tønder rug.
- 1 tønde byg.
- 1 skæppe boghvedegryn (17,4 l).
- 1 skæppe byggryn.
- 2 tønder spisekartofler i optagelsestiden.
- 1 lispund (= 8 kg) fersk fårekød til 1. november.
- 1 lispund røget fårekød til 1. januar.
- 4 pund tælle til 1. november.
- 4 pottes stenolie (petroleum) efterhånden som det forlanges.
- 8 snese hønseæg med 2 snese den 1. dag i hvert kvartal.
- 2½ pund smør den 1. dag i hver måned.
- 2 lispund ost med halvdelen Skt. Hansdag og halvdelen Skt. Mikkelsdag (29. september).
- 2 pottes nymalket mælk daglig fra 1. maj til 1. november og 1½ pottes daglig resten af året.
- 1 lispund ål i stangetiden.
- 4 pund godt uld om foråret og 4 pund om efteråret.
- Dersom ejeren avler ærter, da leveres årlig 1 fjerdingkar (= 4,35 l) til 1. november.
- 2,25 kr. kontant den første dag i hver måned, skulle stedet skifte jer, forhøjes beløbet til 3 kr..
- endvidere nyt sengehalm til sengene en gang om året..
- samt det nødvendige gulvsand (til bryggers og køkken) efterhånden som det forlanges.

Til ildebrændsel skulle Johanne hvert år i August have 14.000 stk. skudtørsv. Det er tørsv, der er gravet hele op af mosen i modsætning til æltede tørsv.

I sygdoms- og alderdomssvaghed skal gårdens ejer yde Johanne omhyggelige pleje og opvartning samt endvidere brygge, bage og vaske for hende. Han skal endvidere hente præst og læge til hende samt betale lægehonorar og medicin.

Til haveplads overlades Johanne til fri afbenyttelse den midterste del af haven nord for huset og den såkaldte Krængaa østen for huset, hvortil hun skal have tilstrækkelig gødning. Hvis hun på grund af svagelighed ikke selv kan passe haven, er gårdens ejer pligtig til at gøre det. Johanne har fri og uhindret adgang til gårdens brønd, bageovn og grubekedel samt ret til at færdes overalt på ejendommens ubesaede marker.

Ved Johannes dødelige afgang skal gårdens ejer bekoste og besørge hendes hæderlige og anstændige jordefærd efter egnens skik og brug.

Endvidere er der bestemmelser om, at Johanne har ret til at tage bopæl andet steds og hvad skal ske, hvis hun gør det, og der er bestemmelser om, hvad der skal ske med hendes efterladenskaber, når hun dør.

Den 4.6.1890 blev Niels Christian Nielsen gift med Søren sine Andersen, i daglig tale kaldet Sine. Hun var født den 1.3.1864 som datter af gårdejer Anders Nielsen og hustru Marie Olsen, Pederstrup.

De fik den 14.1.1897 datteren Johanne Marie Nielsen

Den 4.12.1902 købte Niels Christian Nielsen et areal på 7,7743 ha (matrikelinfo 2014) af gårdejer Niels Nielsen Kallestrup i Vrå. Efter udstykningen fik arealet matr. nr. 2c, Vrå by, Pederstrup sogn. Arealet blev skattemæssigt vurderet til 3 fjerdingkar og 2 ¼ album.

Niels Christian Nielsen fik vejret til parcellen ad en 6 alen bred vej, som går langs hovedparcellens (matr. nr. 2a, Vrå by) nordre skel hen til Rødding-Pederstrup landevej. Niels Christian Nielsen havde ifølge skødet mærkværdigvis ingen forpligtelse til at deltage i vejens vedligeholdelse.

Prisen for jordstykket blev aftalt til 90 kr. pr. tønne land, i alt 1.260 kr.

Skødet blev tinglyst den 21.7.1903

Niels Christian Nielsen døde den 3.9.1924, og Søren sine døde den 11.4.1943.

Niels Christian Nielsens lillebror Jens Christian Nielsen, som etablerede naboejendommen Nederskov og i daglig tale blev kaldt Peiter, gav et interview til Viborg Stifts Folkeblad den 17.3.1950, hvor han fortalte følgende om navnet Peiter eller Peitersen: Det stammer fra en af grev Stenbock's soldater, som hed Peiter, og som blev fanget i Holsten i 1710 af danskerne i en af de mange krige mellem Danmark og Sverige. Han fik lov til at bosætte sig i Vammen, og siden har Peiter navnet hængt ved familien. Niels Christian Nielsen blev i familien kaldt Stur Peiter.

Jens Marinus Nielsen.

Den 23.8.1924 solgte Niels Christian Nielsen Vråvej 16 til svigersønnen Jens Marinus Nielsen, Vammen. Han var født den 5.1.1891 som søn af husmand og skomager Jens Nielsen og hustru Maren Jakobsen, Vammen.

Købet omfattede uændret de 3 matrikelnumre 1ab, Sødal Hgd., 1l, Sødal Hgd. og 2c, Vrå by samt ejendommens bygninger, besætning, redskaber og inventar.

Samtidig med købet af ejendommen erhvervede Jens Marinus Nielsen ret til at køre ad den såkaldte Kolbesvej, der førte fra ejendommen gennem Sødal skov ud til den tidligere herregård Sødal.

Prisen for ejendommen var en aftægtsforpligtelse, der fastsattes til 12.000 kr. samt en obligation på 5.000 kr. til Jens Marinus Nielsens søstersøn Harry Nielsen. Det vides ikke med sikkerhed, hvorfor Harry Nielsen skulle have denne obligation eller pantebrev. Det mest sandsynlige er, at Harry Nielsen i forbindelse med Jens Marinus Nielsens køb af ejendommen har lånt Jens Marinus Nielsen 5.000 kr. Obligationen skulle indfries i 1941, og det blev den. Harry var søn af ugifte Frederikke Nielsen, Vammen. Han var født den 3.5.1916, og han havde en del af sin opvækst på Fællesskov. Han blev konfirmeret i Rødding den 30.4.1930, og han blev gift i Bjerringbro i 1938. Han ernærede sig som arbejdsmand i Bjerringbro, Rødding og senere på Als, hvor han arbejdede på Danfoss.

Aftægtskontrakten blev tinglæst den 3.9.1924, samme dag som skødet. Den var af stort samme omfang og indeholdt stort set de samme elementer som den tidligere omtalte fra 1889. Den var dog ført up to date. Som eksempel kan nævnes, at pensionistægteparret nu kun skulle have 10 kg

fårekød om året i stedet for 16 kg, men til gengæld skulle de så have 50 kg flæskekød. Det kontante månedsbidrag blev øget fra 2,25 kr. til 10 kr..

Jens Marinus Nielsen blev gift med Niels Christian Nielsens datter Johanne Marie Nielsen den 22.4.1924, og de fik børnene.

22.3.1925: Gerda Nielsine Nielsen.

18.6.1929: Magda Jensine Nielsen.

Jens Marinus Nielsen døde den 2.11.1971 og Johanne døde den 3.9.1989. Efter Jens Marinus Nielsens død fik Johanne en hjerneblødning, som bevirkede, at hun blev lam i den ene side, og hun fik ophold på Møldrups plejehjem indtil hun døde i 1989.

Vedrørende ejendommens bygninger giver ældre brandforsikringspapirer nogle oplysninger.

1898 var det en firlænget ejendom med ca. 50 m stald - og ladebygninger, og alt taget på ejendommens bygninger var stråtag.

Dette var uændret i 1913, men da var der tilføjet enkelte mindre fritliggende huse. Der var et tærskværk og en hakkelsesmaskine samt en hestegang til at få tærskværk og hakkelsesmaskine til at fungere. Denne hestegang blev senere afløst af en dieselmotor, som fungerede indtil midten af 1950'erne, hvor der blev installeret el til lys og kraft på ejendommen. Installationen af el på Vråvej 7 skete på nogenlunde samme tidspunkt.

I 1932 er stald- og ladearealet fortsat uændret, men stråtaget på den vestlige længe var udskiftet med plader. Der er fortsat enkelte mindre fritliggende småhuse.

Disse opgørelser viser, at den firelængede ejendom med stald – og ladebygninger samt et stuehus er opført før 1898, og den væsentligste ændring siden 1898 er udskiftning af stråtag med fast tag.

Egon Schak Hansen.

Med skøde tinglyst den 21.2.1953 overtog Jens Marinus og Johanne Nielsens svigersøn Egon Schak Hansen Vråvej 16. Han var født den 7.5.1929 i Nørager sogn, Randers amt, som søn af arbejdsmand Laurits Ingvard Hansen og hustru Helga Elise Jensen.

Han blev den 18.8.1950 viet i Sct. Mortens kirke i Randers til Gerda Kirstine Nielsen, født 22.3.1925 som datter af husmand Jens Marinus Nielsen og hustru Johanne Marie Nielsen. Egon Schak Hansen var soldat og korporal i adskillige år bl.a. på kasernen i Næstved, og han var på bryllupstidspunktet på dragon kasernen i Randers.

Efter soldatertiden arbejdede han ved landbruget, og da han og Gerda overtog Fællesskov var han fodermester på en gård ved Lysgård.

Egon Schak Hansen og Gerda fik i perioden 1951 – 1964 i alt 4 døtre.

Købet af Vråvej 16 omfattede de 3 tidligere nævnte matrikelnumre, og prisen var 51.000 kr. Ejendomsvurderingen var 31.000 kr..

Efter 2. verdenskrig var der en række gode år for landbruget. Men fra slutningen af 1950erne var der dårlige tider op gennem 1960erne, og Egon Schak Hansen begyndte at tage arbejde og indkomst ved siden af landbruget. Først på fabrikken Frigor på Holstebrovej i Viborg og dernæst på Viborg Eksportslagteri (kreaturslagteri).

Egon Schak Hansen var i mange år plaget af astma, og han døde i et astma anfald den 6.4.1987.

Gerda flyttede til et hus på Næstegårdsvænget i Løvel, hvor hun boede indtil hun fik amputeret et stykke af den ene fod. Derefter kom hun på Vammen ældrecenter, hvor i øvrigt også hendes søster Magda boede. Gerda døde den 30.12.2004.

Jørgen Rasmussen.

Med skøde tinglyst den 25.9.1987 overtog Jørgen Rasmussen ejendommen Vråvej 16. Prisen var 816.924,45 kr.. Ejendomsvurderingen var på 730.000 kr.. Købet omfattede de 3 tidligere nævnte matrikelnumre.

Jørgen Rasmussen er født den 30.6.1947 som søn af Holger og Dagmar Rasmussen, Mosbæk, Års. Han blev gift i Hobro kirke den 3.1.1987 med Inge Rasmussen, født i 1947 som datter af Helga og Niels Peter Øvind, Holbæk.

Begge er uddannet landinspektører og har været medejere af en landinspektørforretning i Viborg.

De har adopteret 2 børn:

Søren, født den 5.8.1987

Anne, født den 29.12.1991

Begge børn er født i Seoul, Sydkorea.

I deres ejertid har de arbejdet med fedekvæg.

Vejen hen til Sødal skov er nedlagt fordi den efter ændring af post- og mælkeruter ikke blev udnyttet ret meget. Vejretten gennem Sødal Skov er dog opretholdt.

Den 14.11.1994 blev der foretaget fredning af en høj på matrikel nr. 2c, Vrå by.

Ifølge Geodatastyrelsen omfatter Fællesskov i dag følgende matrikelnumre og arealer:

1ab, Sødal Hgd., Rødding 26.8432 m², heraf vej 890 m²

2c, Vråby, Pederstrup 7.7743 m², i alt 34.6175 m²

Engparcellen med matr. nr. 1l, Sødal Hgd. er matrikulært lagt sammen med matr. nr. 1ab, Sødal Hgd..

Kilder:

Foketællinger.

Indscannede tingbøger 1927-2000.

Kirkebøger.

Skøde og panteprotokol 1740-1927.

Dalager, Jørgen.

Jacobsen, Lise Schak.

Kløjgaard, Conny.

Petersen, Kristian Verner.

Rasmussen, Jørgen.

Rasmussen, Karsten Yding.

16.12.2018/ys